

Марат Кәбиров

Өрәк жаны

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=48639460

SelfPub; 2019

Аннотация

Ул моргта уянып китә һәм жай табып өенә кайта. Ләкин беркем дә колач жәеп каршыламый. Чөнки аны өч көн элек жирлэгәннәр. Һәм ул үзенәң тере кеше икәнән яңадан исбатларга мәжбүр. Ә үзеңнән котылырга теләүчеләр арасында бу жинел түгел. Марат Кәбиров – иң күп укыла торган татар язучысы, әдәбиятның төрле тармагында – фантастика, фэнтези, мистика, триллер, хоррор, һ.б. жанрларда эшли. Популярлыгы нигезендә прозасының үткенлеге, фантастик вакыйгаларны да тормышчан, хәтта елатырлык дәрәжәдә сүрәтли алуы, укучы белән ирекле һәм ихлас аралашуы ята дип билгелиләр.

* * *

Дөп-дөп-дөп... Дөп-дөп-дөп...

Юк, бу аяк тавышы түгел, куа килүченең аяк тавышы ишетелми иде.

Дөп-дөп-дөп...

Бу үзенең дә аяк тавышы түгел...

Бу Гүзэлнең йөрәге шулай типте.

Ул ялт кына артына борылып карады. Кәфендәй ап-ак бөркәнчек ябынган нәрсә артыннан һаман куа иде. Өрәк! Аның сулышы хатынның колак төбөндә генә ишетелгәндәй булды. Арка үзәге буйлап кабер салкыны йөгөрдә, бала йоннары кабарды. Ул кычкырырга итте, тик тавышы чыкмады.

Өрәк инде якынлашып килә иде.

«Нигә биек үкчәле туфли кидем икән?!» – дип уйлады хатын, сулышы кабып. Әйе, гадирәк аяк киеме белән йөгөрү жиңелрәк булыр иде. Э болай... Эх, ичмасам, кеше-фәлән дә очрамый бит урам буенда.

Өрәк ни өчендер туктап калды.

Гүзәлгә ул нидер кычкырды бугай. «Кәшилүк»—дигәне ишетелде. Кәшилүген сорый микәнни?! Бүген генә хезмәт хакы алган иде. Аннан да колак каксаң, ай буена суган суы суырырга туры киләчәк. Ярый, ансына да түзәр идең әле. Э үтерсә? Көчләп мыскыллап ташласа? Боларны уйлаган саен йөрәге «жу» итеп куйды.

Аякны салырга кирәк. Йөгөргә жиңелрәк булыр. Хатын артына борылып карады да тиз генә туктап жиргә чүгәләде.

Калтыранган куллары тыңлашмады, аяк киемен тиз генә сала алмады. Өрәк инде якынлашып килә иде. Хатын бер туфлиен кулына тотып, берсен аягына кигән хәлдә тагы йөгеребергә тотынды. Хәзер ул титаклый, хәзер биек үкчә белән йөгөрүгә караганда да кыенрак иде.

Өрәкнең сулышы жылкәсенә бәрелде.

– Тукта! – дип боерды Өрәк, – Кая качасың?! Тукта...

Гүзәлнең жаны алкымына килде. Курку хисе һәрбер күзәнәгенә таралып, хәрәкәтләрен хәлсезләндерде, буыннарын йомшартты. Ул йөгереп барган жирдән салкын асфальткә барып төште. Кулындагы туфлие каядыр очты.

«Беттем!...» – дип уйлады ул, янына ак бөркәнчекнең килеп басканын күреп. Караңгыда өрәкнең йөзе күренми иде.

– Ха-ха-ха-ха...

Бөркәнчек эченнән аның көлүе ишетелде. Бу тавыш Гүзәлнең бөтен жанын-тәнен айкады, бар тирә-як караңгылыкка түгел, ә шушы шомлы елмаюга һәм чиксез курку хисенә төрөнгән сыман иде.

Гүзәл иреннәрен ялап алды. Күнелендә ниндидер өмет ялтлап китте. Үлем алдыннан кеше әжәлнең котылгысызлыгына ышанып житми, мөгжизага өмет баглый, диләр. Гүзәл дә шундый халәттә иде.

– А-а-а... —дип ыңгырашты ул, калтыранган тавыш белән, – Зинһар өчен тимәгез миңа!... Үтермәгез, зинһар...

Кинәт ул каудырланып сумкасын актарырга кереште.

– Акча кирәкме сезгә?! Хәзер...

Өрәк тагын көлдө.

– Ну, йөгөрөп тә карыйсың, – диде ул, әллә ниди куркыныч тавыш белән, – Көчкә куып життем.

Гүзәл аны ишетмәде. Ул кәшилүген эзләде.

– Хәзер табам... Хәзер... Акча бар ул...

– Курыкма син...

Гүзәл өметсезлеккә бирелеп катып калды. Ул кәшилүген тапмады. Болай булгач, акча биреп котылу мөмкинлеге юк, димәк, ак бөркәнчек аны һәлак итәчәк иде. Гүзәл еларга кереште.

– Зинһар өчен тимәгез миңа! Тимәгез инде...

– Хы-хы-хы...—дип көлдө Өрәк һәм Гүзәлнең чәченә үрелде,– Курыкма син, үскәнем...

Аннан соң хатынның башыннан сыйпап нәрсәдер сузды:

– Син кәшилүгенә төшереп калдырдың. Мә! Башкача ташлап йөрмә.

Бераздан Өрәк аңа туфлиен китереп бирде:

– Аягыңа киеп йөре. Пыяла кадалмасын.

Гүзәл кәшилүген тотып катып калды. Ул хәрәкәтләнмәде генә түгел, бер уй да уйлый алмады. Ул шок хәлендә иде.

* * *

Хәсәннең күңеле күтәрәнке иде. Бу аның ашкынулы адымнарыннан ук күренеп тора. Ул кулындагы чәчәкләрне ниндидер бер фыртауайлык белән борынына китереп, татлы тавыш чыгарып иснәде дә канәгать елмаеп куйды. Аннан соң авыз эченнән генә жыр сузып жибәрде:

Сине генә сөям, сине генә көтәм,

Сине генә күрәсем килә.

Ул төнгә шәһәрнең караңгы урамыннан атлый иде. Хәер урам да түгел эле, йортлар арасыннан дворга кергән иде ул. Сөйгән яры белән очрашу дәрте күзен томалаган иде. Өендә хатыны да көтә иде, әлбәттә, ләкин чит бичәләр белән очрашуның үз ләззәте, үз тәме. Бигрәк тә, тормышың житеш булып, яшең кырыктан узганда.

Көтмәгәндә каршысына килеп чыккан ак нәрсәдән куркып ул сикереп куйды. Күкрәгеннән ниндидер аваз бәреп чыкты, кулындагы чәчкәсе жиргә төшөп китте.

Ләкин ул боларның берсен дә сизмәде. Бөтен уе алдында торган ак бөркәнчекле сәер нәрсәгә бәйләнеп катып калган иде. Өрәк! Аның алдында өрәк тора, ләбаса!

Кинәт аның тәне эсселе-суыклы булып китте. Бала жоннары кабарып, чәчләре үрә торды. Ул йөгереп качарга теләде. Ләкин аякларын күтәрә алмады, әйтерсең алар бер мизгелдә ниндидер мөгжиза белән тамыр жәйгән иде.

– Матур жырлыйсың,– диде Өрәк кабердән чыккан салкын тавыш белән, – Похвально!

Ул инде калтырана башлаган ирне тирәли әйләнеп чыкты да жан өшеткеч итеп көлеп жибәрде. Аннан соң һәр сүзенә басым ясап әйтеп куйды:

– Мин дә сине генә көтә идем.

–Кем син? – дип уйлады Хәсән. Дөрөсрәге ул шулай дип сорарга теләгән иде, тик тавышы чыкмады. Бары тик күзләре

генә тэгэрәп төшәрдәй булып түгәрәкләнде.

– Мин – Өрәк, – диде ак бөркәнчек, уйларын белеп то-
руы белән Хәсәнне тагы да ныграк куркытып, – Теге дөнъя-
дан кайтып киләм.

Детедтет-дет... Детеддетдет...

Хәсән бу тавышның кайдан килгәнән тиз генә аңлый ал-
мады. Ә аңлагач, тагы да авыррак хәлгә төште. Тешләре теш-
кә бәрелә икән бит... Детеддетдет...

Өрәкнең йөзе күрәнми иде. Бөркәнчек астында караңгы
бушлык кына. Тавыш шуннан чыга. Бөркәнчеген салып ыр-
гытса, ул күзгә күрәнмәс кебек тоела. Ләкин ул бар. Нинди-
дер бер тылсым белән ул үзенә буйсындыра, бөтен ихтыяры-
ңны күзгә күрәнмәс авыр таш белән бастырып куя иде.

– Карале, дус кеше... – Начар сүз сөйләмәсә дә аның та-
вышы коточкыч иде, – Бер шәп егеткә ярдәм итәбезме?!

Хәсән авызын ачарлык көч тапмады.

Аның иреннәре генә тартышты.

Сүзе чыкмады.

Ләкин җавап бирергә кирәк иде. Югыйсә, үзенчә уйлап,
бөтенләй юк итеп ташлавы бар. Һәм Хәсән ашыгып баш как-
ты. Ул шундый озак һәм тиз хәрәкәтләнде ки, хәтта башын-
дагы мие дә селкенгән кебек булды.

– Менә молодец!

Өрәк бу сүзләрне шундый назлы итеп әйтте. Хәсәннен
күнелендә ниндидер өмет чаткысы балкып китте. Болай бул-
гач, бәлки, артык зур зыян салмас та әле.

Ләкин кинәт яңгыраган котсыз тавыш өстенә бозлы су сипкәндәй тәэсир итте:

– Чишен!

Хәсән аңгыраеп катып калды. Ләкин шундук тиз-тиз баш кагып, пинжәген салырга тотынды.

– Чалбарыңны да сал!– дип боерды Өрәк.

Хәсән каршып нидер әйтмәкче иде дә, Өрәкнең үз-үзен тотышындагы агрессияне күреп тыелып калды, һәм ялагай бер кыяфәт белән чалбарын да салып бирде.

Аннан соң трусик жыймасына тотынып, сораулы карашын өрәккә төбәде. Аның куллары калтырана иде.

– Ансы кирәкми,— диде Өрәк,— Күлмәгенне сал. Аяк ки-
еменне дә.

Берничә секунд үтүгә Хәсән трусикчан гына торып калды. Жәй булса да кичен салкын иде. Хәзер куркуына өшү өстәлеп, аның калтырануы тагы да ныграк көчәйде.

– Рәхмәт, – диде Өрәк мәсхәрәле тавыш белән.

Хәсән үзе дә рәхмәтле кыяфәт белән баш какты.

Өрәк Хәсәннең кесәсен актарып, аннан берничә пачка ак-
ча, кәрәзле телефон, пистолет тартып чыгарды. Ул елмая иде
булса кирәк.

– Урыныңнан кузгаласы булма! – диде ул кинәт.

Хәсән бар көченә баш какты. Ул бу хакта уйлап та кара-
мый, уйласа да, теләсә дә урыныннан кузгалырлык көч таба
алмас иде. Кинәт ул тертләп китте. Шәрә тәнәнә ниндидер
салкын, чәнечкеле нәрсә кагылды. Чәчәкләр икән. Сөяркә-

сенә дигән чәчәкләр. Кинәт аңа бик тә кыен булып китте. Жанын ачы үкенеч ялмады. Эх, өенә, хатыны янына гына кайткан булса икән!.. Мондый хәлгә калыр иде мени. Эх...

Өрәкнең аяк тавышы ишетелде. Ул кай арададыр Хәсәннең киёмнәрен киеп алган иде. Хәсән әзмәвердәй ир, аның киеме Өрәкнең өстендә чөйгә эленгән кебек кенә булып тора. Аның затлы яшькелт костюмын, әйтерсен, карачкыга кидереп куйганнар иде. Ул тагы да ямсезрәк, котсызрак булып киткән. Йөзе һаман күренми. Тамырлары бүртеп как сөяккә әйләнгән куллары гына шәйләнә. Берездан ул ак жәймәсен Хәсәнгә ыргытты да ашыкмый гына каядыр китеп барды.

Хәсән кузгалырга да куркып озак басып торды. Аннан соң Өрәкнең башкача килмәсенә тәмам ышангач, жәймәне алып ябынды.

Ул тыела алмый калтырана иде. Ул үзен сытып, изеп, жиргә батырып ташланган тәмәке төпчеге итеп сизде. Кешенең байлыгы да, үз-үзен көчле зат итеп тоюы да иллюзия гына икән, теләсә кемне, теләсә нинди вакытта юкка чыгарып, бер мескенгә әйләндерә ала торган дөнья икән бу...

* * *

Сәкинәнең фатиры ике бүлмәле иде. Мебель-фәләне бик затлыдан түгел. Ишек төбөндәге иске тумбочка өстендә торган телефон яңа да, бик кыйммәтле дә бугай. Һәрхәлдә фатирдагы бердәнбер затлы нәрсә шул телефон гына. Стенадагы обойлар да хан заманыннан бирле тора булса кирәк, төсләре уңып беткән. Бер якта сыбайлы өч баһадир төше-

релгән келәм, икенче якта Закиржанның портреты эленгән. Кара тасма белән уратылган портрет алдында Сәкинә басып тора.

Ул кара киёмнән.

Кырыклардан узган бу хатын мәтам киёмен салмаса да кайгыруы артык күзгә ташланып тормый иде.

– Эй, Закиржаным, бәгърем...– диде ул портретны карашлары белән иркәләп, – Урыннарың оҗмахта булсын инде! Авыр туфракларың жиңел булсын...

Ире аңа кызганыч иде.

Иртә үлгән һәр кеше шулай кызганыч була.

Закиржан да бик вакытсыз китте. Аңа эле яшәргә дә яшәргә иде.

Элбәттә, яшәүе белән бик куандырмады да Закиржан. Гади эшче иде. Акчага да тиенмәделәр. Тапканы очын-очка ялгарлык кына булды. Вакыт-вакыт эчеп тә кайткалады. Андый чакларын күралмый иде Сәкинә. Җен ачулары чыга иде. Кияргә юньле киём, ашарга татлы ризык юк, ә ул эчеп йөри.

Мондый чакларда кара тавыш чыга иде гаиләләрендә, бураннар уйнап тора иде. Тора-бара хатын жаен тапты. Ире азгына салып кайтса да милиция чакыртты. Закиржанны ябып куйдылар, ә хатын иреkkә чыкты.

Яшәүенең рәте-чираты булмаса да үлеме кызганыч иде аның. Үз көенчә генә гомер итсен иде шулай. Файдасы бик булмаса да артык зыяны да юк иде ич.

Шулай да иренең үлеменнән соң ул үзен ничектер

жиңелрэк хис итте. Иңеннән авыр йөк төшкәндәй булды. Моның өчен бик гарьләнмәде ул, ныклабрак тикшерсән, һәр хатын-кызның күңелендә ул фәкать үзе генә белгән хәшәрәт уйлар, яман ниятләр ятадыр әле. Бәхеткә каршы, күңелне берничек тә ачып карап булмый. Шулай рәхәтрэк тә. Хәзер Сәкинәнең дүрт ягы кыйбла, ни теләсә шуны кыла, кемне теләсә, шуныкы була ала иде. Закиржанны жирлэгәннең иртәгәсенә үк кызын да авылга, дәү әниләренә ияртеп жиберде.

Кеше күзенә бик күренмәскә трышып кына икенче көнне үк сөяркәсен куна калдырды. Ә тегесе, энә, затлы телефон күтәреп килде. Теләсән, трубкасыннан сөйләш, теләсән, күрше бүлмәдән кычкыр. Бөтен нәрсә аерма-ачык ишетелеп тора.

Бер карасаң, Закиржанның үлеме бик вакытлы булды. Бер бай ирне кармагына каптырып килә иде Сәкинә. Хәзер аны бөтенләй үзенә буйсындырды. Эшләр болай барса, хатыныннан аертып, үзенә өйләндереп тә куяр әле, Хәер, ансы бик мөһим дә түгел. Иң мөһиме тормышы көйләнәп бара, акчага тилмереп яшәгән чаклары артта калып килә.

Яши беләп яшәмәсә дә, үлә беләп үлдә Закиржаны.

Шуның өчен ул иренә бик рәхмәтле иде.

Шулай да кызганыч иде Закиржан.

Йөрәк белән бик жиңел китәләр икән, дип сөйләнгән булалар тагы. Чирнең ниндие дә бер инде аның. Үлемнең берсе дә жайлы түгелдер. Хәер, йөрәк белән икәнәнә дә бик ыша-

нып булмый эле аның, ире исэн чакта бер генә тапкыр да йөрәгенә зарланмады бит. Гомумән, ул бер жиренә дә зарланмады. Э теге көнне күкрәген тотып егылды да, «ашыгыч ярдәм» белән алып киттеләр. Иртәгәсен аның үлеме турында хәбәр килде.

Шулай тиз генә китеп барса да Закиржан бик интегеп үлгәндер сыман тоелды. Газаплары чиксез-чамасыз булгандыр. Танырлык жире дә калмаган иде бит. Аны беренче тапкыр күргәч, Сәкинә артына авып китә язды. Бәндә шул тиклем дә үзгәрер икән! Я, хода! Закиржан бөтенләй бүтән кешегә охшап калган иде. Хәтта кызлары да танымады бит: «Бу минем эти түгел!» – дип тик торды. Үз балаң да танымаслык булгач инде...

Жир өстендә күргән газаплары савап булып кайтсын инде үзенә. Жәннәт түрләрәндә генә булырга насип итсен.

Ирен жирләүләренә өч кенә көн узса да, шул арада әллә күпме үзгәрешләр булганлыктан, бик озак гомер үткәндер сыман тоела иде. Ләкин вакыт бик тә акырын узды. Ничьюгы, кырыгын үткәрсәләр, күрше-тирәдән яшеренеп маташмыйгына үз хәстәрәнне күрергә дә булыр иде... Әлегә бик килешеп житми шул...

«Рәнжемә инде, кадерлем... Тыныч йокла. Урының ождамахта булсын.» – диде ул, иренә портретын ак жәймә белән каплап. Аннан соң йокы бүлмәсенә кереп, мәтам киёмнәрен салды да кыска халат алып киде. Чәчләрен сүтеп иңенә таратты. Көзгә алдына басып иренен буяды. Шулай кисәк кенә

ул суты ташып торган гүзэлгә әйләнде дә китте. Ана беркем дә кырык яшь бирерлек түгел иде.

Сәгатенә карап алды.

Бу вакытта килеп житәргә тиеш иде инде. Бүтән чакта бу вакытта алар караватта аунап туйган булалар иде. Бүген никтер соңлады әле. Нык соңга калды.

Кинәт ишектә кыңгырау шалтырады.

Сәкинә сикереп куйды.

Сикергәләгән көйгә чәбәкәй итәргә тотынды.

Тагы кыңгырау.

Сәкинә киң елмайды. Тик ишеккә йөгерергә ашыкмады. Көтсен әле без. Озагырак теләгән нәрсә кадерлерәк була ул.

Тагы кыңгырау.

Сәкинә шатлыклы бөтерелеп алды. Прихожийдагы якты утны сүндереп, интим кызгылт нурлы лампаны гына калдырды. Ансын да сөяркәсе бүләк иткән иде.

Һәм шатлыклы елмаеп ишекне ачты.

Һәм керүченең куенына ташланды.

Һәм коты алынып ачы тавыш белән кычкырып жибәрде.

Аның сөяркәсе урынына нафталин исе сөнгән ак бөркәнчек япкан адәм тора иде.

– Ааааааа, уууууууууу!

Ак бөркәнчекнең йөзе дә юк иде ахры, һәрхәлдә, анда караңгы бушлык кына күренә иде.

Шул бушлык эченнән тавыш ишетелде:

– Курыкма, кадерлем... Бу мин – Хэсэн...

Тавышы таныш иде. Хатын бераз тынычланып калды. Ләкин тагы бер кычкырды.

– Ааааааааааууууууууууууууу... – Бу юлы ирне каушату өчен.

– Курыкма, бергенәм... – Хэсэн ак жәймәсен шудырып төшерде дә трусикчан гына калды, – Курыкма... Болар сиңа!

Хэсэн аңа чәчәкләр сузды. Хатын бертын аптырап карап торды да ирен чите белән генә елмаеп чәчәкләрне өстәлдәге вазага утыртты. Розалар нурланып балкымады. Алар таушалып беткәнлектән, карт сөйрәлчеккә охшап тора иде.

Ир Сәкинәне куенына алды. Хатын бераз гына назланды да аны читкә этәрде. Хэсэннең тәнненән дә нафталин исе килә иде.

– Бар, юынып чык, — диде хатын назлы елмаеп, – Әллә нинди ис сөңгән.

Һәм ирнең кыяфәтенә карап кычкырып көлеп жибәрде. Хэсэн уңайсыз хәлдән тизрәк котылырга теләп, ваннага юнәлде.

– Нәрсә булды?

– Чыккач сөйләрмен...

Ләкин Сәкинә аның юлына аркылы төште:

– Хәзер үк сөйлесең. Нәрсә булды?

Хэсэн ни әйтергә дә белмәде. Ул сабагын оныткан шәкерт кебек бер ноктага текәлеп тынып калды. Сәкинә тагын көлөргә тотынды.

– Киёмнәрең кайда?

Хәсән ык-мык итте. Кызарынды. Өрәк белән булган хәлне исенә төшерүдән генә дә аның тәнненә бала йоннары калкып чыкты. Иреннәре күкшелләнәп калды.

– Бер теләнчегә бирдем... – диде аннан соң, – Әйе, бер теләнчегә бирдем.

– Телефоныңны дамы?

Хәсән үзе дә сизмәстән бар көченә баш какты.

– Акчаңны дамы?

Хәсән тагы баш какты. Аннан соң кыенсынып кына өстәп куйды:

– Әйе... Барсын да... Кесәдә киткән...

Хатын кинәт хөкемдарга әверелде:

– Бирмә берәүгә дә! – диде ул, баласын әрләгән ана тоны белән, – Чит кешегә мал таратып йөрмә.

Хәсән аның һәр сүзен баш кагып тыңлады. Хәзер ул аларны кабатлап күрсәтер кебек иде: «Берәүгә дә бирмәм. Чит кешегә мал таратып йөрмәм...» Аның бөтен кыяфәте шуны вәгъдә итә иде. Эмма Хәсән бөтенләй боек тавыш белән каршы төште:

– Кызгандым мин аны... Ул бик жалкы булды.. Ул өрә... ул теләнченә әйтәм... Кызгандым...

– Алар миңа да кызганыч, – диде хатын, таләпчән тавыш белән, – Тик мин берсенә дә бирмим бит. Син дә бирмә.

Хәсән баш какты.

– Өй эчен, менә, үзең дә күреп торасың бит... Бер юнь-

ле нэрсэ юк. Телэнчелэрне кызганып йөргәнче, миңа ярдәм итәр идең.

Хэсэнгә жан кереп китте:

– Ярдәм итәчәкмен, әлбәттә,– диде ул ләززәтле бер ашкыну белән, – Телисең икән, иртәгәдән үк евроремонт ясатам...

Хатын киң елмайды.

Хэсэнгә сокланып карап торды.

– Ә бер уйласаң, оригинально! – дип елмайды ул, – Сөйгәнә янына кем трусик белән килгән моңа кадәр?! Юк...

Хэсэн дә елмайды.

Ул хатынны кочакларга омтылды да нэрсәнедер исенә төшереп, ваннага юнәлде.

– Әл дә син бар әле, бердәнберем! – диде ул ихлас елмаеп, – Яратам мин сине.

Кинәт телефон шалтырады. Сәкинә йөгереп барып трубканы күтәрде. Хэсэн ванна ишеге янында сагаеп басып калды.

– Әйе, тыңлыйм, – кинәт Сәкинәнең төсә үзгәрде, ул агарынып китте һәм бөтен жан ачысы белән сыгып чыгарды, – Я, хода!..

Хэсэн борчылып аның янына килде.

– Кем ул анда?

Хатын дәшмәде. Хэсэн телефонның кайсыдыр төймәсенә басты. Шалтыратучының тавышы хәзер бөтен өйгә яңгырый иде. Хэсэнгә ул тавыш ничектер таныш кебек тоелды. «Кайда ишеттем соң?»– дип уйлады ул. Тик исенә төшерә алма-

ды. «Тоеладыр гына...»— диде ахырда.

– Сәкинә, дим, Сәкинә! Ник дәшмисең? Нәрсә булды? – дип ныкышты тавыш.

– Син... Син кайдан... Кайдан шалтыратасың?..

– Кибеттән. Я аптырама инде. Кайткач, барсын да аңлатырмын.

Сәкинәнең кулыннан трубка төшөп китте.

– Я, холай... Аннан кайтып була мени?! – дип пышылдады ул үзалдына.

Тик аның сүзен ишеттеләр.

– Ялгышлык килеп чыккан, Сәкинә...— диде тавыш кыенсынып кына, – Ялгышлык...

– Туктале, кем соң син?.. Ник шаяртасың? Шулай шаярырга ярый мени?!— Сәкинә менә-менә елап жибәрер сыман иде.

– Шаярмыйм мин, Сәкинә,— Тавыш калтыранды, – Шаярмыйм. Мин – Закиржан.

Сәкинәнең иреннәре дерелдәп куйды.

– Без Закиржанны жирләдек бит инде, —диде ул, күзләрен мөлдерәтеп, – Минем әле бик кайгылы чагым. Зинһар, бүтән алай кыланмагыз.

Ул телефон төймәсенә басты. Бипелдәгән тавыш ишетелде.

– Вот, нахал! Кулыма килеп эләксәме! – дип этәчләнде Хәсән, – Күрмәгән күрсәтәм юнсенәң...

Тагын телефон шалтырады. Сәкинә төймәгә басты.

– Сәкинә, тагын мин эле бу. Закиржанны жирләдек, ди-
сеңме син?

–Әйе. Өч көн элек.

– Моның булуы мөмкин түгел!

Сәкинә моңсуланды:

– Мөмкин икән шул...

Теге башта югалып калдылар шикелле.

– Туктале... Э мин кем соң, алайса?

– Чаманы белебрәк эчәргә кирәк! – дип кызды Сәкинә, –

Башыңны югалтмаслык итеп...

Һәм телефон төймәсенә басты.

– Нинди псих булды соң бу?

– Э тавышы чынлап та охшаган, – диде Сәкинә икелән-
гәндәй итеп, – Кабереннан шалтыратмыйдыр бит инде...

Тынлык урнашты.

Авыр тынлык.

– Кулыма эләктерәм мин аны, – диде Хәсән. Аның ярсуы
чын йөрәктән иде.

–Э бит ул килергә дә мөмкин... – Сәкинә уйга калды.

– Килсен! Ботарлыйм мин аны!

Хатын аңа назлы караш ташлап алды.

– Юк, кадерлем. Ярамый. Жирләгәнебезгә өч кенә көн.

Икебезне бергә күрсәләр килешеп бетмәс.

Тын калдылар.

Берсе бер сүз дәшмәде. Икесенен дә күңелендә әллә нин-
ди авыр тойгы иде.

– Син кайт инде бүген, жаным, – диде Сәкинә.

Хәсән каршы килмәкче иде дә, хатынның хаклы икәнен аңлап тыелып калды. Әйе, чынлап та кайтырга гына кала инде хәзер. Әллә нинди тискәре көн булды бүген. Әле теге өрәк. Әле бу телефон маньягы. Тьфу!..

Сәкинә йокы бүлмәсенә чыкты да киёмнәр күтәрәп килде.

– Менә. Сина бәләкәй булыр инде. Тик нишлисең...

Чынлап та бернәрсә дә эшләп булмый иде. Хәсән Закиржанның киёмнәрен киде. Чалбары тар да кыска да иде, ә күлмәге кендектән генә. Бу киёмдә ул бик мәрәкә күренсә дә берсенәң дә көләсе килмәде.

– Такси гына тотарсың инде, – диде Сәкинә, – Менә сина юллык акча. Житәр бит?

Акча житәрлек иде. Эх, акыллы да хатын инде бу Сәкинә! Хатын түгел, алтын! Хәсән бу мизгелдә Сәкинәгә табынырга да әзер иде.

– Сау бул, жаным... – Хатын аның янагыннан үбеп алды. Хәсән дә үбеп жавап бирде, – Сау бул...

– Исән кайтып жит.

– Исән тор. Бер-бер хәл булса, шалтырат.

* * *

Хәсән чыгып киткәч, өй бөтенләй бушап калды. Хатын үзен япа-ялгыз итеп тойды. Тирә-якта салкын бушлык кына, тышта – караңгы төн, өйдә – шом.

Кем шулай шаяртты икән соң?

Болай кыланырлык якын танышлары да, усал ниет белән жан кыярлык явыз дошманы да юк иде бит. Закиржанның дус-ишләре дисәң... Юк ла, булмас... Бала-чага түгелләр бит инде...

Кем соң? Кем соң?..

Ә тавышы бик тә охшаш иде. Сөйләшү рәвеше дә. Әллә үзе микән?

Кабердәнме?!

Сәкинәнәң күңеленә чиксез шом йөгәрде. Мәет өч көн жир астында ятканнан соң телефоннан шалтырата аламы?

Юк, әлбәттә!..

Алайса кем соң? Закиржан тавышы белән кем шалтырата соң? Кем? Кем? Кем?..

Аягөсте төш күрми лә инде ул. Уяу килеш саташып та йөрми. Ул саташса да Хәсән саташмыйдыр. Димәк, аңа чынлап шалтыраттылар.

Канәгать булып китмәсә, әрвахлар өрәк булып кайта икән, дип сөйләнүләре чын микән соң әллә? Закиржанны ашыктырыбрак күмделәр шул. Якын туганнары кайтып житкәнән дә көтмәделәр. Әллә шуңа рәнжеде микән? Шуңа өрәк булып кайтты микән? Әллә ул Сәкинәнәң Хәсән белән мавыгуын күреп-белеп торамы? Шуңа жаны тынлык табалмыймы? Шуңа өрәк булып кайтканмы?

Шулайдыр ул...

Шуның өрәгедер...

Телефон шалтырады. Аның тавышы шул тиклем ямьсез

булып тоелды, Сәкинә хэтта тертләп китте, бөтен тәнен салкын телеп үтте.

Тагын шалтырау...

Тагын...

Телефонны алу куркыныч иде, хәзер япа-ялгыз калгач, ул теге Тавыш белән сөйләшә алмас, йөрәге ярылып китәр сыман тоелды. Эмма телефон тынмады. Аның шалтыравы үзе үк жанны талый иде. Сәкинә трубканы күтәрде.

– Сәкинә, ишекне ачарга эзерлән. Мин подъездга якынлашып киләм.

Хатын катып калды. Кулыннан трубкасы төшеп китте. Ул телефон төймәсенә туры килде дә Тавыш дәншәтле бер дулкын булып бөтен фатирга таралды:

– Ник дәшмисең? Әллә ышанмыйсың?

Сәкинәнең иреннәре күгәрәп калтыранырга тотынды.

– Тавышымнан танымыйсың мени?! Ник дәшмисең?!

Хатын нәрсәдер әйтергә теләде. Тик иреннәре генә тартышты.

– Ә жирләвегез хакмы? – дип үжәтләнде Тавыш, – Ашыккансыз! Ашыкмаска иде. Ха-ха-ха...

Сәкинә хәлсезләнеп идәнгә чүгәләде.

– Менә кызык булачак хәзер. Ник дәшмисең? – Тавыш берәз тынып торды, – Ярый, мин кайтып житәм. Көт, яме!

Тавыш телефоннан түгел, ә күкләр күкрәгеннән ишетелгән сыман иде. Закиржанның жаны адашып йөргән күкләр катыннан килә иде тавыш. Шуңа да ул шомлы, бөтен барлы-

гыңны актарып ташлый, бөтен күзәнәкләреңне курку белән тибрәнергә мәжбүр итә. Бу дөньяда куркудан башка, йөрәгеңне ярып чәбәләнергә мәжбүр иткән, котыңны алып бөтен эчтәлегенә мәсхәрәләгән куркудан башка, бер хис тә калмагандыр төсле иде.

Кинәт форточка ачылып китте. Ниндидер улау ишетелде. Хатын үз-үзен белештермичә кычкырып жибәрде дә зур ачылган күзләрен тәрәзәдән аера алмыйча ишек төбөндәге почмакка шуышты. Форточкага текәлеп озак торды. Аннан зәңгәр томанга уралып ниндидер коточкыч нәрсә керер сыман иде. Керер дә идән уртасына житеп Закиржанның өрәгенә әверелер. «Син ник мине мәсхәрәлисең, тере чагымда өстемнән көлүләрең генә житмәгәнме, ник үлгәч тә тыңгы бирмисең?!» – дип Сәкинәнең бугазына ябышыр...

Тик форточкадан бер нәрсә дә кермәде. Жил генә булды бугай.

Шулай да хатын бөтен батырлыгын туплап торып басты. Як-ягына карана-карана гына тәрәзәгә табан атлады. Һәм кискен хәрәкәтләр белән форточканы ябып куйды. Аны кемдер карап, күзәтеп торадыр сыман иде. Тәрәзә пәрделәрен тартып чыкты. Теге тойгы таралмады. Кемдер күзәтә кебек... Күзәтә...

Кинәт күз кырые белән генә ниндидер хатын-кыз гәүдәсен күреп калды. Кыска гына халат кигән... Акырын гына шул якка борылды. Фу-уу-уф... Үзе икән. Көзгедәге чагылышы.

«Киёмне алыштырырга кирәк, – дип уйлады ул, – Закиржанның өрәге бу киёмдә күрсә, гафу итмәс.» Йокы бүлмәсенә керде. Чишенде. Тәнен ниндидер ябешкәк салкын кысып алды. Әйтерсең, аны күзгә күренмәс бер нәрсә кысып-кысып кочаклый иде. Явыз рух. Әжәл сулышы. Ул ашыгып мәтам киёмен киде. Тәне жылыныбрак китте.

Залга чыгып Закиржанның портретын каплап торган ак япманы алды. Аны саклык белән генә диванга алып куйды. Иренең рәсеменә төбәлдә. Озак карап торды. Кинәт ул коты алынып кычкырып жибәрде. Закиржан аңа күз кысты. Стенадагы рәсемнән! Чынлап та күз кыстымы ул, әллә тоелдыгынамы? Кем белә... Сәкинә аннан күзен алалмыйча озак торды. Закиржан башкача күз кысмады.

Кинәт ишектә кыңгырау шалтырады.

Сәкинә сикереп куйды.

Арка үзәге бозга әйләнде.

Тагын кыңгырау.

Хатынның акайган күзләре менә-менә атылып чыгар төсле иде. Ул ишеккә таба атлады.

Туктап калды.

– Кем анда?

Хатын үз тавышын үзе танымады.

– Мин бу. Закиржан.

Сәкинә бөтен тәне белән калтыранырга тотынды.

– Ач инде. Мин бу!

Хатын куркудан кычкырып жибәрде.

– Нәрсә булды?

Йозак тишегенә ачкыч тыктылар. Борган тавыш ишетелде.

Сәкинә, күзгә күренмәс һәлакәттән сакланрга теләгәндәй кулларын алга сузып, тәрәзә янындагы почмакка чигенде. Анда барып терәлгәч, сискәнәп сикереп куйды.

Сенәп юкка чыгарга теләгәндәй стенага сыенды.

Ишек ачылып китте.

– Юк! Ю-у-у-у-к!!!

Хатын стена буйлап шуып төште.

Ишек төбәндә зур пакет күтәрәп Закиржан басып тора иде.

– Хәлләрең ничек? Ник ишек ачмыйсың? – диде ул, хатыны ягына атлап.

Кулындагы пакетын кухняга кертте дә Сәкинә янына килде.

– Курыктыңмы әллә? Чынлап жирләдегез мени? Мин бит шаяртасың икән дип торам...

Бер-бер артлы яудырылган сорауларга җавап ишетелмәде.

Сәкинә һуштан язган иде.

Закиржан аны диванга күтәрәп салды. Шунда үзенен портретын күрәп катып калды. Башын чайкап куйды.

Сүз әйтмәде.

Хатынының пульсын капшап карады.

Шкаф янына килеп дарулар эзләде.

Тапмады.

Бер кәгазь кисәген күрөп, шуңа текәлде.

Сызгырып жибәрде.

Кәгазьне кулына алды.

«Үлеме турында таныклык...— дип укыды ул,—Үлеме турында таныклык.»

Аны кире куйды. Кесәсеннән кәрәзле телефон, акча, пистолет алып шкаф шүрлегенә тезде. Чишенде. Хәсәннең киёмнәрен пөхтә итеп шкапка элөп куйды да үзенекеләрне алып киде. Шүрлектәге әйберләрөн кабат кесәсенә тыкты, үлөм турындагы таныклыкны да калдырмады. Хәзер бу аның бердәнбер документы иде.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.